Kulturutskottets betänkande
2026/27:KrU3

Ny politisk inriktning för ett starkare filmland

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om godkännande av nya mål för den nationella filmpolitiken.

De nya målen syftar till att undvika en överlappning av de nationella kulturpolitiska målen och de nationella filmpolitiska målen. De färre och mer fokuserade filmpolitiska målen förtydligar regeringens styrning och underlättar utvärderingen av filmpolitiken.

Vidare ställer sig utskottet bakom regeringens förslag till lagändringar.

En av lagändringarna avser en ny bestämmelse om överklaganden av Svenska Filminstitutets beslut. Övriga lagändringar syftar till att uppdatera inaktuella uppgifter om enskilda organ som utför förvaltningsuppgifter med stöd av lag.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns fyra reservationer (V, MP) och två särskilda yttranden (S, C).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:287 Ny politisk inriktning för ett starkare filmland.

Sex yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut 3
Redogörelse för ärendet 5
Utskottets överväganden 6
Regeringens förslag 6
Utskottets ställningstagande 8
Framtida finansiering av svensk film 8
Utskottets ställningstagande 11
Stödgivning till film 11
Utskottets ställningstagande 12
Illegal ip-tv 13
Utskottets ställningstagande 14
Reservationer 15
1. Regeringens förslag, punkt 1 (V) 15
2. Framtida finansiering av svensk film, punkt 2 (MP) 15
3. Stödgivning till film, punkt 3 (MP) 17
4. Illegal ip-tv, punkt 4 (MP) 17
Särskilda yttranden 19
1. Särskilt yttrande (S) 19
2. Särskilt yttrande (C) 19
Bilaga 1
Förteckning över behandlade förslag 21
Propositionen 21
Följdmotionerna 21
Bilaga 2
Regeringens lagförslag 22

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens förslag

Riksdagen

a) antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Utbildningsdepartementets verksamhetsområde,

2. lag om ändring i lagen (1992:318) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Kulturdepartementets verksamhetsområde,

3. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

b) godkänner regeringens förslag till nya mål för den nationella filmpolitiken.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:287 punkterna 1–4 och avslår motion
2026/27:25 av Sandra Sönnergren m.fl. (V).

Reservation 1 (V)

2. Framtida finansiering av svensk film

Riksdagen avslår motion
2026/27:35 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkandena 1–3.

Reservation 2 (MP)

3. Stödgivning till film

Riksdagen avslår motion
2026/27:35 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkande 5.

Reservation 3 (MP)

4. Illegal ip-tv

Riksdagen avslår motion
2026/27:35 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkande 4.

Reservation 4 (MP)

Stockholm den 17 november 2026

På kulturutskottets vägnar

Mattias Karlsson Bergman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Mattias Karlsson Bergman (SD), Leila Ali Elmi (MP), Björn Wiechel (S), Kristina Axén Olin (M), Azadeh Rojhan (S), Ewa Pihl Krabbe (S), Peter Ollén (M), Sandra Sönnergren (V), Mikael Strömberg (SD), Anne-Li Sjölund (C), Carl Nordblom (M), Lili André (KD), Runar Filper (SD), Louise Thunström (S), Cecilia Prins (L), Peter Söderström (S) och Amanda Lindblad (S).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2025/26:287 Ny politisk inriktning för ett starkare filmland och sex yrkanden i följdmotioner. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och förslagen i motionerna finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Den 10 november 2026 informerade Svenska Filminstitutet och Film- och TV-Producenterna utskottet om filmfrågor.

Utskottets överväganden

Inledning

Betänkandet är disponerat så att utskottet inleder med att behandla regeringens förslag i propositionen tillsammans med ett motionsyrkande om avslag på propositionen. Därefter behandlar utskottet motionsyrkanden som innehåller förslag till tillkännagivanden till regeringen om den framtida utformningen av filmpolitiken.

Regeringens förslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens förslag till nya mål för den nationella filmpolitiken och antar regeringens lagförslag. Lagförslagen innebär dels att det införs en ny överklagande-bestämmelse om Svenska Filminstitutets beslut, dels att inaktuella uppgifter om enskilda organ som utför förvaltningsuppgifter med stöd av lag uppdateras.

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om avslag på propositionen. Jämför reservation 1 (V).

Mål för den nationella filmpolitiken

Regeringen föreslår att nuvarande mål för den nationella filmpolitiken ska upphöra att gälla och ersättas av följande nya mål för den nationella filmpolitiken:

Med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen ska den nationella filmpolitiken bidra till att

1. ett brett filmutbud av hög kvalitet skapas och visas i hela landet
2. svensk film lockar en stor publik nationellt och internationellt
3. filmarvet bevaras och används.

De nationella kulturpolitiska målen utgör grunden för alla statliga insatser på kulturområdet, vilket inkluderar film. Tillsammans är de nationella kulturpolitiska målen och de nationella filmpolitiska målen utgångspunkt för det offentligas styrning och uppföljning på området. De filmpolitiska målen bör enligt regeringen vara styrande för de statliga insatserna på området generellt. Det bör finnas en direkt koppling mellan målen och filmpolitikens kärnuppgifter; utveckling och produktion, spridning och visning samt filmarvet. Regeringen anser att det samtidigt bör förtydligas att målen inte ska ses som detaljmål för styrningen av Svenska Filminstitutets (Filminstitutets) verksamhet utan som övergripande sektorsmål för de statliga medel som går

till film. Regeringen anser sammantaget att de nuvarande filmpolitiska målen bör ersättas med färre och mer fokuserade mål för att undvika överlappning med de kulturpolitiska målen samt förtydliga styrningen och underlätta utvärderingen av filmpolitiken.

Regeringens lagförslag

Överklagande av Filminstitutets beslut om bidrag m.m.

Inom Kulturdepartementets verksamhetsområde har förvaltningsuppgifter överlämnats till vissa enskilda organ. Detta regleras i lagen (1992:318) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Kulturdepartementets verksamhetsområde (överlämnandelagen). Filminstitutet är ett enskilt organ och har enligt 7 § överlämnandelagen i uppgift att pröva frågor om fördelning av statliga medel inom sitt verksamhetsområde.

Enligt 11 kap. 2 § regeringsformen ska bestämmelser om rättegång meddelas i lag. Till det hör frågor om överklagande till högre rätt. Regeringen anser att Filminstitutets beslut om bidrag bör kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol och att prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten. En bestämmelse som reglerar detta bör därför enligt regeringen föras in i överlämnandelagen. Det bör även enligt regeringen föras in en bestämmelse om att Filminstitutet ska vara den klagandes motpart under handläggningen i domstol.

Det kan vidare enligt regeringen finnas behov av att närmare reglera vilka beslut som får överklagas. Exempelvis anges i 30 § förordningen (2016:989) om statsbidrag till film att vissa beslut inte får överklagas. Regeringen anser därför att det bör införas en upplysning om att regeringen med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen (den s.k. restkompetensen) kan meddela föreskrifter om att vissa beslut om bidrag inom Filminstitutets verksamhetsområde inte får överklagas.

Övriga frågor om enskilda organ som utför förvaltningsuppgifter

Regeringen har uppmärksammat att det finns uppgifter som är inaktuella i lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Utbildningsdepartementets verksamhetsområde, överlämnandelagen och bilagan till offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), och föreslår därför ändringar i dessa lagar.

Ikraftträdande

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2027.

Motionen

I kommittémotion 2026/27:25 av Sandra Sönnergren m.fl. (V) föreslås att propositionen ska avslås. Motionärerna anser att det är bra att se över målen

men att det finns risker med regeringens förslag till mindre heltäckande mål. Motionärerna vill hellre se att de gamla målen tydliggörs ytterligare och görs mer mätbara.

Utskottets ställningstagande

Genom att de nationella filmpolitiska målen tar sin utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen anser utskottet likt regeringen att man bör undvika en överlappning av målen. Utskottet välkomnar regeringens ambition att genom färre och mer fokuserade nationella filmpolitiska mål förtydliga regeringens styrning och underlätta utvärderingen av filmpolitiken. Mot bakgrund av detta anser utskottet att riksdagen bör godkänna regeringens förslag till nya mål för den nationella filmpolitiken och anta regeringens lagförslag.

Utskottet övergår nu till att behandla motionsyrkanden som innehåller förslag om tillkännagivanden som berör delar av propositionen.

Framtida finansiering av svensk film

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om dels en filmfond, dels medfinansieringsavgifter för strömningstjänster och dels sänkt biomoms och sänkta biografavgifter.

Jämför reservation 2 (MP).

Motionen

I kommittémotion 2026/27:35 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med en plan för ett stegvist införande av en ny filmfond där de rättsliga förutsättningarna säkerställs och finansieringen kan breddas successivt.

I yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med ett förslag om medfinansiering för strömningstjänster i linje med det förslag som ges i Filmutredningen. Motionärerna anger att en del av finansieringen för en filmfond bör bestå av att strömningstjänster ska vara med och finansiera genom en s.k. strömningsskatt.

I yrkande 3 anger motionärerna att en central del av Filmutredningens förslag om svensk films finansiering bygger på att mervärdesskatten på biografföreställningar sänks från 25 till 6 procent samtidigt som biografägarna, genom avtal med Filminstitutet, åtar sig att betala en avgift motsvarande 10 procent av bruttobiljettintäkterna till en gemensam finansieringsstruktur. Motionärerna föreslår ett tillkännagivande om att regeringen genom tilläggsdirektiv till den pågående utredningen, eller genom separat men samordnad beredning av skattefrågorna, bör säkerställa att såväl

avtalskonstruktionen som dess rättsliga och ekonomiska förutsättningar kan analyseras.

Bakgrund

Regeringen beslutade i juni 2026 att tillsätta en utredning för att undersöka och föreslå hur man kan skapa en lämplig struktur för finansiering i syfte att stödja den svenska filmbranschen och främja breddad finansiering (dir 2026:54). I direktiven anges att utredaren bl.a. ska:

- analysera och lämna förslag på hur en struktur för finansiering bör organiseras och styras
- lämna förslag på stöd som ska ingå i strukturen och hur beslut om stöd ska fattas
- lämna förslag på hur branschens inflytande och insyn kan garanteras i strukturen utan att det ger upphov till jävsproblematik samt föreslå hur en bred representation kan uppnås
- föreslå hur strukturen och dess stödgivning ska finansieras
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget ska redovisas senast den 26 februari 2027.

Propositionen

Regeringen bedömer att den framtida finansieringen av svensk film bör innefatta ett ökat samspel mellan privat och offentlig finansiering. Staten bör inom ramen för det ökade samspelet fortsätta att bidra med en stabil och långsiktig grundfinansiering av svensk film. En utredning bör närmare undersöka och föreslå hur man kan skapa en lämplig struktur för finansiering i syfte att stödja den svenska filmbranschen och främja breddad finansiering av svensk film.

En filmfond

Regeringen anser att det är viktigt att skapa förutsättningar för att bredda finansieringen av svensk film och ett utökat samarbete mellan filmområdets aktörer. När det gäller Filmutredningens förslag om en filmfond finns det enligt remissvaren en allmänt positiv inställning till en sådan. Samtidigt tar ett flertal instanser, som visserligen ställer sig positiva till förslaget, upp farhågor om frågor om representation och maktkoncentration i fonden. Några remissinstanser pekar även på behovet av mer analys av fondens konstruktion och organisation. Regeringen, som i grunden är positiv till förslaget, delar remissinstansernas synpunkter och bedömer att det behövs ytterligare analys av dessa frågor. Regeringen har därför beslutat att tillsätta en utredning för att undersöka och föreslå hur man kan skapa en lämplig struktur för finansiering i syfte att stödja den svenska filmbranschen och främja breddad finansiering av svensk film (dir. 2026:54).

Mervärdesskatt på biografbiljetter och biografavgifter

Regeringen konstaterar att Filmutredningen föreslår att biografavgifterna hanteras i filmfonden. Införandet av biografavgifter är dock enligt regeringen inget som regeringen förfogar över, utan det är en förhandlingsfråga mellan Filminstitutet och biografägarna. Samtidigt är utredningens förslag om sänkt mervärdesskatt på biografbiljetter och avdragsrätt, som det är formulerat, beroende av att ett sådant avtal om biografavgifter kommer till stånd. Mot denna bakgrund, och med tanke på frågornas anknytning till den föreslagna filmfonden, bedömer regeringen att dessa förslag inte kan genomföras i nuläget.

Medfinansieringsavgift för strömningstjänster

Filmutredningens förslag innebär att leverantörer av medietjänster som tillhandahåller beställ-tv och som är etablerade i Sverige eller i ett annat EES-land men vars tjänster riktas mot publik i Sverige ska vara skyldiga att betala en årlig avgift (medfinansieringsavgift) som utgör 1,5 procent av föregående kalenderårs omsättning i Sverige. Syftet är att dessa leverantörer ska bidra finansiellt till svenska audiovisuella produktioner. Enligt förslaget ska undantag från skyldigheten göras för bl.a. leverantörer som har låg omsättning eller låg marknadsandel eller som investerar 10 procent av sin omsättning i Sverige i nya svenska filmer eller serier.

Regeringen konstaterar att Filmutredningens förslag om medfinansieringsavgifter för leverantörer av medietjänster är behäftat med vissa problem och oklarheter. För det första skulle sådana avgifter kunna betraktas som en punktskatt. Eftersom budgetlagen (2011:203) inte tillåter specialdestinerade skatter kan sådana avgifter inte garanteras för filmändamål. För det andra finns det en betydande osäkerhet om effektiviteten av avgiftsmodellen och vilka intäkter förslaget skulle kunna inbringa. Det beror på att det saknas en analys av vilka leverantörer av medietjänster som kommer att omfattas av respektive undantag från skyldigheten att bidra finansiellt till svenska audiovisuella produktioner.

Vissa inslag i avgiftsmodellen bedöms även kunna verka hämmande för leverantörernas möjligheter att bedriva verksamhet i Sverige. Det gäller inte minst det förhållandet att den avgiftsgrundande omsättningen föreslås beräknas på intäkter som inte är relaterade till filmer eller serier, som t.ex. intäkter från sport- och nyhetsprogram. Samtidigt kan investeringar i sådana verksamheter inte räknas in i investeringsunderlaget som senare läggs till grund för en eventuell befrielse från avgiftsskyldigheten. En annan aspekt är att modellen inte heller reglerar hur investeringar i audiovisuell produktion som sträcker sig över flera år eller som görs i en koncern eller företagsgrupp bör hanteras.

Regeringens samlade bedömning är därför att det saknas förutsättningar för vidare medfinansieringsavgifter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att Sverige är ett litet språkområde som, för att kunna hålla en hög kvalitet och volym när det gäller långa spelfilmer, förutsätter offentligt stöd men också privat finansiering. Utskottet delar därför regeringens bedömning att den framtida finansieringen av svensk film bör innefatta ett ökat samspel mellan privat och offentlig finansiering, där staten ska fortsätta att bidra med en stabil och långsiktig grundfinansiering av svensk film. Utskottet konstaterar vidare att regeringen har tillsatt en utredning som ska se över finansieringen av svensk film i syfte att stödja den svenska filmbranschen och främja breddad finansiering. Utredaren ska bl.a. analysera och lämna förslag på hur en struktur för finansiering bör organiseras och styras, lämna förslag på stöd som ska ingå i strukturen och föreslå hur strukturen och dess stödgivning ska finansieras. Detta uppdrag ska redovisas senast i februari 2027. Utskottet anser inte att utredningens pågående arbete bör föregripas och avstyrker därför motionsyrkandena.

Stödgivning till film

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att säkerställa Filminstitutets flexibilitet och självständighet i stödgivningen.

Jämför reservation 3 (MP).

Motionen

I kommittémotion 2026/27:35 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om vikten av att säkerställa Filminstitutets flexibilitet och självständighet i stödgivningen. Motionärerna anger att de i grunden är positiva till ansatsen i den nya förordningen om statsbidrag till film men vill betona att det är angeläget att den nya förordningen ger tydliga och rättssäkra ramar samtidigt som Filminstitutet, i dialog med filmbranschen, ges tillräckligt handlingsutrymme att utveckla stödformerna utifrån nya förutsättningar och behov.

Propositionen

Regeringen bedömer att en ny förordning om statsbidrag till film bör lägga grunden för ett mer transparent och förutsägbart stödsystem med tydligare villkor för filmstöden. Handläggningen av ärenden vid Filminstitutet bör även i fortsättningen följa grundläggande förvaltningsrättsliga principer. Vidare bör möjligheten till en andra kvalitativ bedömning av en ansökan om produktionsstöd finnas kvar. I en ny förordning om statsbidrag till film bör det enligt regeringen finnas tre centrala prioriteringar för filmstöden.

- Stödgivningen bör riktas till film, snarare än andra audiovisuella uttryck
- Stödgivningen bör främja innehåll på svenska och de nationella minoritetsspråken
- Stödgivningen bör anpassas efter Filminstitutets nationella roll.

Centralt för den statliga stödgivningen är det regelverk för stöd till filmområdet som anges i förordningen (2016:989) om statsbidrag till film (filmförordningen). Med utgångspunkt i denna förordning har Filminstitutet utformat ett mer detaljerat system av stöd till exempelvis utveckling, produktion, spridning och visning av film. Filmförordningen är emellertid förhållandevis generellt inriktad och ger Filminstitutet en flexibilitet att inrätta, avsluta och förändra stöd utifrån egna bedömningar av förändringar på filmområdet.

Regeringen anser att det i grunden är bra med ett flexibelt stödsystem som gör det möjligt att anpassa filmstöden utifrån rådande läge. Det visar inte minst erfarenheterna från de senaste årens pandemi och utvecklingen av teknologin och marknaden. Samtidigt medför flexibiliteten mindre transparens och förutsägbarhet kring vilka stöd som är aktuella från tid till annan. Som Filmutredningen påpekar har en förhållandevis stor mängd stödformer skapat mycket administration med olika ansökningsomgångar, formulär, beslutsordningar och redovisningar. Den direkta relationen mellan förordningen och de stöd som faktiskt inrättats av Filminstitutet är inte tydlig, och det tycks även vara svårt att leda de sökande rätt bland alla stöd.

Regeringen ser därmed ett behov av att skapa ett mer transparent och förutsägbart system för filmstöden. Det behövs större tydlighet på förordningsnivå när det gäller vilka stöd som finns, vad de kallas och vilka syften de är tänkta att fylla. En sådan ordning är avsedd att minska behovet av icke-bindande styrdokument, som t.ex. utfyllande riktlinjer. Detta är särskilt viktigt eftersom Filminstitutet i egenskap av privaträttsligt organ inte kan bemyndigas av regeringen att meddela verkställighetsföreskrifter till en viss förordning. Det bör dock även fortsättningsvis finnas visst utrymme för Filminstitutet att utifrån förändringar i filmlandskapet och i samråd med filmbranschen anpassa stöden inom ramen för filmförordningen. Samtidigt bör vikten av att stödsystemet hålls överskådligt understrykas.

Enligt regeringens mening bör det förhållandet att stödsystemet utformas med tydligare ramar för användning av statliga medel inte betraktas som detaljstyrning eller en inskränkning av principen om konstnärlig frihet och armlängds avstånd. Ett sådant system syftar snarare till att öka transparensen och förutsägbarheten för de branschaktörer som söker stöd och alltså inte till att styra deras kreativa frihet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser likt regeringen att det är av vikt att stödsystemet när det gäller film är förutsägbart, överskådligt och transparent så att det blir lätt för den sökande att hitta rätt stöd. Detta får dock inte, som regeringen och

motionärerna påpekar, leda till för mycket detaljstyrning som gör systemet oflexibelt. Utskottet håller med regeringen och motionärerna om att det är viktigt att det även fortsättningsvis finns ett visst utrymme för Filminstitutet att utifrån förändringar i filmlandskapet och i samråd med filmbranschen anpassa stöden inom ramen för filmförordningen. Med hänsyn till vad som framkommit i propositionen anser utskottet att det inte finns anledning för riksdagen att bifalla motionärernas förslag. Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandet.

Illegal ip-tv

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att begränsa och förhindra distribution av illegal ip-tv.

Jämför reservation 4 (MP).

Motionen

I kommittémotion 2026/27:35 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkade 4 föreslås ett tillkännagivande till regeringen om att återkomma med förslag på hur man ska begränsa och förhindra distribution av illegal ip-tv.

Bakgrund

Ip-tv står för internetprotokoll-tv och innebär att tv-program och annat rörligt innehåll levereras via internet i stället för genom marksändning, satellit eller kabel. Tekniken använder en nätverkskontakt i stället för antennkontakt, och en digital-tv-box kopplad till internet omvandlar signalen till bild och ljud på tv:n. Ip-tv gör det möjligt för tittaren att själv bestämma vad, när och hur man vill titta.

Propositionen

Regeringen bedömer att det behövs ytterligare analys och utredning av åtgärder för att förhindra distribution av illegal ip-tv och för att skärpa lagstiftningen som riktas mot de aktörer som tillhandahåller dessa tjänster. Det är enligt regeringen dessa aktörer som är ytterst ansvariga för den kriminella verksamheten. Regeringen avser därför att utreda frågor om utökade möjligheter till blockering och kommer också i övrigt att återkomma med förslag om åtgärder mot illegal ip-tv.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringen ser behov av ytterligare analys och utredning av åtgärder för att förhindra distribution av illegal ip-tv. Regeringen avser att återkomma med förslag på åtgärder som riktas mot de aktörer som tillhandahåller dessa tjänster. Utskottet förutsätter att regeringen så snart det är möjligt återkommer med förslag på hur man ska begränsa och förhindra distribution av illegal ip-tv. Med hänsyn till detta anser utskottet att det inte finns skäl för någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionsyrkandet, varför yrkandet avstyrks.

Reservationer

1. Regeringens förslag, punkt 1 (V)

av Sandra Sönnergren (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen bifaller motion
2026/27:25 av Sandra Sönnergren m.fl. (V) och
avslår proposition 2025/26:287 punkterna 1–4.

Ställningstagande

Svensk film har en viktig roll i att forma bilden av Sverige och har gjort det under decennier. Det är genom att spegla vårt samhälle från olika håll som vi skapar en förståelse och en gemensam referensram. Regeringens proposition innehåller få nya förslag, ett antal frågor som man menar behöver utredas igen och ingen idé om hur en ny finansieringsmodell skulle kunna se ut. Jag tycker att det är olyckligt. Jag välkomnar att målen ses över, men riskerna med regeringens förslag, som är ännu mer avskalade än utredningens förslag, är att de inte är lika heltäckande som de nuvarande. Jag ser liksom regeringen en fördel med tydliga mål, men de får inte styra innehållet i filmerna. Jag vill också understryka att det är viktigt med mål som kan vara vägledande för filmverksamheten hos andra aktörer än Filminstitutet. Jag ser hellre att de gamla målen tydliggörs ytterligare och görs mer mätbara. Mot denna bakgrund anser jag att propositionen bör avslås.

2. Framtida finansiering av svensk film, punkt 2 (MP)

av Leila Ali Elmi (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2026/27:35 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

I Filmutredningens betänkande (SOU 2025:24) föreslås att det inrättas en ny filmfond med finansiering från såväl staten som filmbranschens aktörer. Utredningen framhåller uttryckligen att fonden kan byggas upp successivt om delar av finansieringen visar sig vara svåra att åstadkomma på kort sikt. Regeringen konstaterar i propositionen att förslaget om en filmfond har fått ett i huvudsak positivt mottagande, men regeringen har i stället för att komma med förslag om att inrätta en filmfond tillsatt en utredning men hänvisning till behovet av ytterligare utredning av fondens organisation och finansiering. Jag kan också se detta behov men anser inte att det är befogat att skjuta upp alla delar av förslaget om en ny filmfond. Regeringen hade redan i propositionen kunnat ange en tydlig inriktning för ett stegvist införande av filmfonden och föreslå förberedande åtgärder, exempelvis för att skapa en mer avgränsad ekonomisk struktur för de stöd och resurser som på sikt kan omfattas av fonden. Jag anser att regeringen bör återkomma med en plan för ett stegvist införande av en ny filmfond där de rättsliga förutsättningarna säkerställs och finansieringen kan breddas successivt.

En del av finansieringen av filmfonden föreslås i Filmutredningens betänkande bestå av att strömningstjänster betalar en avgift, en s.k. strömningsskatt, för att bidra till infrastrukturen för svensk film. Trots att ett liknande system har införts i de flesta andra europeiska länder hävdar regeringen att det saknas förutsättningar för att gå vidare med utredningens förslag. Jag motsätter mig regeringens resonemang och anser att regeringen bör återkomma med ett förslag på system för medfinansiering av svensk film- och tv-produktion, i linje med de förslag som ges i utredningen.

En central del av Filmutredningens förslag om svensk films finansiering bygger på att mervärdesskatten på biografföreställningar sänks från 25 till 6 procent samtidigt som biografägarna, genom avtal med Filminstitutet, åtar sig att betala en avgift motsvarande 10 procent av bruttobiljettintäkterna till en gemensam finansieringsstruktur. Förslaget bygger vidare på den avtalsbaserade finansiering som tidigare tillämpats inom ramen för de svenska filmavtalen. En sådan modell skulle kunna bidra till att förena en förändrad beskattning av biografföreställningar med ett långsiktigt ekonomiskt bidrag från biografledet till svensk filmproduktion. Regeringen konstaterar i propositionen att förslaget om biografavgifter förutsätter ett avtal mellan Filminstitutet och biografägarna och att det därför inte kan genomföras i nuläget. Samtidigt är regeringens nya utredning, som ska analysera formerna för en breddad finansiering, enligt direktiven uttryckligen förhindrade att göra analyser eller lämna författningsförslag på skatteområdet. Det innebär att det saknas ett samlat utredningsuppdrag för den modell där en sänkning av biomomsen kombineras med avtalsbaserade biografavgifter. Jag anser att det bör säkerställas att förutsättningarna för en sådan lösning kan prövas i sin helhet. Jag anser att regeringen genom tilläggsdirektiv till den pågående utredningen, eller genom en separat men samordnad beredning av skattefrågorna, bör säkerställa att såväl avtalskonstruktionen som dess rättsliga och

ekonomiska förutsättningar kan analyseras. I detta arbete bör särskild hänsyn tas till mindre och ideellt drivna biografer, avtalets frivilliga karaktär samt hur de tillförda medlen kan bidra till en långsiktig och transparent finansiering av svensk film.

Det jag nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

3. Stödgivning till film, punkt 3 (MP)

av Leila Ali Elmi (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2026/27:35 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkande 5.

Ställningstagande

Jag är i grunden positiv till ansatsen i den nya förordningen om statsbidrag till film. Systemet för statsbidrag ska vara grundat på transparens och förutsägbarhet. Samtidigt vill jag betona vikten av att Filminstitutets stödgivning även fortsättningsvis ska vara flexibel och kunna anpassas efter behov. Flera remissinstanser har betonat vikten av att Filminstitutet behåller möjligheten att utveckla och anpassa olika stödformer. Invändningar har också framförts mot delar av utredningens förordningsförslag som riskerar att begränsa handlingsutrymmet, bl.a. när det gäller möjligheten att stödja regional och kommunal samverkan och att självständigt bedöma vilka filmer som bör omfattas av biografstödet. Jag anser att det är angeläget att den nya förordningen ger tydliga och rättssäkra ramar samtidigt som Filminstitutet, i dialog med filmbranschen, ges tillräckligt handlingsutrymme att utveckla stödformerna utifrån nya förutsättningar och behov. Detta är också viktigt för att värna Filminstitutets självständighet och principen om armlängds avstånd.

Det jag nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

4. Illegal ip-tv, punkt 4 (MP)

av Leila Ali Elmi (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2026/27:35 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkande 4.

Ställningstagande

Regeringen anger i propositionen att den avser att fortsätta att utreda Filmutredningens förslag om att begränsa och förhindra distribution av illegal ip-tv. I propositionen beskrivs hur de rättsliga och praktiska förutsättningarna för s.k. live-blockering behöver utredas vidare; dock framgår det inte hur. Filmutredningens förslag nämns inte i den nytillsatta utredningen om finansieringsstruktur för att stärka filmbranschen, och jag anser att regeringen därför bör återkomma i frågan.

Det jag nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

Särskilda yttranden

1. Särskilt yttrande (S)

Björn Wiechel (S), Azadeh Rojhan (S), Ewa Pihl Krabbe (S), Louise Thunström (S), Peter Söderström (S) och Amanda Lindblad (S) anför:

Filmen är en central del av vårt kulturliv, vårt språk och våra gemensamma berättelser. Vi anser likt regeringen att Filminstitutet även fortsättningsvis ska vara en självständig stiftelse och att produktionsincitamentet ska utvecklas. Regeringens förslag om färre filmpolitiska mål kan förbättra styrningen, men förutsätter att de övergripande nationella kulturpolitiska målen då får genomslag på filmpolitikens område.

Resonemanget i propositionen om att de filmpolitiska målen ska fokusera på ”filmpolitikens kärnuppgifter” är vagt. En starkare nationell roll för Filminstitutet får inte leda till försvagad filmkulturell verksamhet regionalt och kommunalt.

Trots propositionens längd saknas svar på flera avgörande framtidsfrågor. Frågor om finansiering av svensk film, en filmfond och strömningstjänsternas ansvar lämnas olösta. Regeringen hänvisar i stället till fortsatta utredningar och framtida ställningstaganden. Efter flera år av minskade investeringar i svensk film och en svag biografmarknad krävs högre ambitioner. Regeringen behöver skyndsamt återkomma med förslag på en mer långsiktigt hållbar finansieringsmodell. Inte minst behövs en översyn av hur staten, branschen och de aktörer som har betydande intäkter på den svenska marknaden bättre kan bidra till ny svensk audiovisuell produktion genom att tillhandahålla film och serier.

Vi tillstyrker således förslagen i propositionen om nya mål och lagändringar, primärt för att inte branschen ska förlora ännu mer tid, men svensk film behöver betydligt större reformer. Film ska kunna skapas i och spegla hela landet, föra berättelser och språk vidare och bidra till ökad gemenskap och sammanhållning.

2. Särskilt yttrande (C)

Anne-Li Sjölund (C) anför:

Jag har valt att inte reservera mig mot förslagen i propositionen men vill betona vikten av att utveckling och produktion av svensk film även fortsättningsvis får det utrymme som behövs av att film produceras i hela landet. Därmed välkomnar jag den utredning som regeringen har tillsatt. Liksom regeringen är jag positiv till förslaget om en filmfond och står bakom att det behövs ytterligare analys av frågan. Det är viktigt att barn och unga kan ta del av filmkulturell verksamhet i hela landet och jag vill betona vikten av att det finns

förutsättningar för det. Slutligen vill jag i likhet med regeringen konstatera att det bör vidtas åtgärder mot illegal ip-tv.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:287 Ny politisk inriktning för ett starkare filmland:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Utbildningsdepartementets verksamhetsområde.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:318) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Kulturdepartementets verksamhetsområde.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
4. Riksdagen godkänner regeringens förslag till nya mål för den nationella filmpolitiken (avsnitt 6:2).

Följdmotionerna

2026/27:25 av Sandra Sönnergren m.fl. (V):

Riksdagen avslår proposition 2025/26:287.

2026/27:35 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inrättandet av en filmfond och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en medfinansieringsavgift för strömningstjänster och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om biografmoms och avgifter för filmfondens finansiering och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på hur man ska begränsa och förhindra distribution av illegal ip-tv och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa Svenska Filminstitutets flexibilitet och självständighet i stödgivningen och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Utbildningsdepartementets verksamhetsområde

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Utbildningsdepartementets verksamhetsområde[1] ska upphöra att gälla vid utgången av december 2026.

[1] Lagen omtryckt 1990:232.
Senaste lydelse av 3 § 1992:317.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:318) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Kulturdepartementets verksamhetsområde

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:318) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Kulturdepartementets verksamhetsområde

dels att 5, 9 och 12 §§ ska upphöra att gälla,

dels att 3 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 18 och 19 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	3 §[1]
Föreningen *Bildkonst Upphovsrätt i Sverige (BUS)* prövar frågor om individuell fördelning av statliga medel till bild- och formkonstnärer för att deras verk i offentliga institutioners ägo visas för allmänheten eller används på något annat allmännyttigt sätt.	Föreningen *Bildupphovsrätt i Sverige* prövar frågor om individuell fördelning av statliga medel till bild- och formkonstnärer för att deras verk i offentliga institutioners ägo visas för allmänheten eller används på något annat allmännyttigt sätt.
	18 §
	Stiftelsen Svenska Filminstitutets beslut i ärenden som hör till verksamhet som avses i 7 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Vid överklagande ska Stiftelsen Svenska Filminstitutet vara den enskildes motpart.
	Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.
	19 §
	Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att vissa beslut i ärenden som hör till verksamhet som avses i 7 § inte får överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

[1] Senaste lydelse 1996:1595.

3 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att bilagan till offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

Bilaga[1]

Nuvarande lydelse

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska *vad* som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som *nämns nedan i den mån* handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	*Verksamhet*
Frökontrollen Mellansverige Aktiebolag	certifiering av utsäde (SFS 2000:1330)
Föreningen *Bildkonst Upphovsrätt i Sverige (BUS)*	fördelning av statliga medel till bild- och formkonstnärer (SFS 1992:318)
Föreningen Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation (SAMI)	fördelning av statliga medel till utövande konstnärer på musikområdet för utlåning genom det allmänna biblioteksväsendet av verk som de har medverkat i (SFS 1992:318)
Länsbildningsförbunden	statligt stöd till kulturverksamhet genom ideella föreningar (SFS 1976:1046)
Musikaliska akademien	*statligt stöd till utbildnings- och utgivningsverksamhet (SFS 1976:1046 och 1992:318)*
Notarius publicus	all verksamhet som Notarius publicus (SFS 1981:1363)
Posten Aktiebolag	medverkan vid val (SFS 1993:1689 och 1993:1690), folkomröstning (SFS 1993:1696), tullkontroll (SFS 1993:1698), utlämnande av körkort (SFS 1993:1695) samt handläggning av flyttningsanmälningar (SFS 1993:1699)

[1] Senaste lydelse 2025:805.

Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag	*ärenden om radio- och TV-avgifter (SFS 1989:41)*
Statens Bostadsfinansierings-aktiebolag, SBAB och SBAB, Statens Bostadslåneaktiebolag samt det av staten ägda bolag som övertar ansvaret för de statligt finansierade bostadslånen	förvaltning av de lån som anges i bilagan till lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m. samt lån enligt förordningen (1989:858) om ersättningslån för bostadsändamål, i den mån handlingarna inkommit eller upprättats före den 1 januari 1997, och för tiden därefter sådana handlingar i låneärenden enligt förordningen (1983:1021) om tilläggslån för ombyggnad av bostadshus, m.m. som överlämnas av Boverket samt handlingar i ärenden om icke utbetalda bostadslån till ny- eller ombyggnad enligt nybyggnadslåneförordningen (1986:692) för bostäder eller ombyggnadslåneförordningen (1986:693) för bostäder
Stiftelsen Svenska institutet	all verksamhet
Stiftelsen Svensk-norska samarbetsfonden	*statligt stöd i form av stipendier (SFS 1992:318)*
Stiftelserna Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI) och Tekniska museet	prövning av anställnings- och arbetsvillkor och andra frågor som rör statligt reglerad anställning hos stiftelsen (SFS 1992:318)
Svenska institutet i Rom	statligt stöd i form av stipendier
Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar	verksamhet som bedrivs enligt begravningslagen (1990:1144) samt fördelning och användning av den statliga ersättning som Svenska kyrkan erhåller enligt 4 kap. 16 § *lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.*
Svenskt Friluftsliv	fördelning av statsbidrag till friluftsorganisationer (SFS 2010:1539)

Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska *det* som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos *en* myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som *anges i tabellen, om* handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	*Verksamhet*
Frökontrollen Mellansverige Aktiebolag	certifiering av utsäde (SFS 2000:1330)
Föreningen *Bildupphovsrätt i Sverige*	fördelning av statliga medel till bild- och formkonstnärer (SFS 1992:318)
Föreningen Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation (SAMI)	fördelning av statliga medel till utövande konstnärer på musikområdet för utlåning genom det allmänna biblioteksväsendet av verk som de har medverkat i (SFS 1992:318)
Länsbildningsförbunden	statligt stöd till kulturverksamhet genom ideella föreningar (SFS 1976:1046)
Notarius publicus	all verksamhet som Notarius publicus (SFS 1981:1363)
Posten Aktiebolag	medverkan vid val (SFS 1993:1689 och 1993:1690), folkomröstning (SFS 1993:1696), tullkontroll (SFS 1993:1698), utlämnande av körkort (SFS 1993:1695) samt handläggning av flyttningsanmälningar (SFS 1993:1699)
Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag, SBAB och SBAB, Statens Bostadslåneaktiebolag samt det av staten ägda bolag som övertar ansvaret för de statligt finansierade bostadslånen	förvaltning av de lån som anges i bilagan till lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m. samt lån enligt förordningen (1989:858) om ersättningslån för bostadsändamål, i den mån handlingarna inkommit eller

	upprättats före den 1 januari 1997, och för tiden därefter sådana handlingar i låneärenden enligt förordningen (1983:1021) om tilläggslån för ombyggnad av bostadshus, m.m. som överlämnas av Boverket samt handlingar i ärenden om icke utbetalda bostadslån till ny- eller ombyggnad enligt nybyggnadslåneförordningen (1986:692) för bostäder eller ombyggnadslåneförordningen (1986:693) för bostäder
Stiftelsen Svenska institutet	all verksamhet
Stiftelserna Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI) och Tekniska museet	prövning av anställnings- och arbetsvillkor och andra frågor som rör statligt reglerad anställning hos stiftelsen (SFS 1992:318)
Svenska institutet i Rom	statligt stöd i form av stipendier
Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar	verksamhet som bedrivs enligt begravningslagen (1990:1144) samt fördelning och användning av den statliga ersättning som Svenska kyrkan erhåller enligt 4 kap. 16 § *kulturmiljölagen (1988:950)*
Svenskt Friluftsliv	fördelning av statsbidrag till friluftsorganisationer (SFS 2010:1539)

Tryck: Elanders Sverige AB, Vällingby 2026